

ISSN 2544-591X

MONITOR JAPOŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2018

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność tego kraju w regionie Europy Środkowej i w Unii Europejskiej.

Materiał opracował dr Marcin Socha – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR JAPOŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

4 lipca: premier Abe odwołuje wizytę w Teheranie. Zaplanowane na połowę lipca spotkanie japońskiego premiera z prezydentem Iranu Hassanem Rouhanim nie dojdzie do skutku. Z uwagi na coraz twardszą politykę administracji Donalda Trumpa w stosunku do rządu w Teheranie, japoński przywódca nie chce ryzykować zaostrzenia konfliktu na płaszczyźnie politycznej. Władze w Tokio poinformowały Stany Zjednoczone, że nie są w stanie ograniczyć importu irańskiej ropy naftowej z powodu negatywnych skutków tego ruchu dla japońskiej gospodarki. Waszyngton naciska na sojuszników w celu wstrzymania importu surowców energetycznych z tego kraju do 4 listopada.

6 lipca: premier Japonii gotowy do spotkania z Kim Jong Unem. Premier Abe wyraził gotowość do spotkania z Kim Dzong Unem w celu rozwiązania problemu japońskich obywateli uprowadzonych przez wywiad północnokoreański w latach 80. XX wieku. Japoński przywódca oświadczył, że Japonia i Korea Północna powinny odejść od wzajemnej nieufności i rozpocząć nowy dialog dyplomatyczny.

6 lipca: przywódcy kultu Aum Shinrikyo straceni. Siedmiu przywódców kultu wraz z jego założycielem Shoko Asaharą zostało straconych. Sekta Aum Shinrikyo (tłum. Najwyższa Prawda) jest odpowiedzialna za przeprowadzenie największego w powojennej historii Japonii ataku terrorystycznego. W roku 1995 członkowie kultu dokonali ataku chemicznego przy użyciu Sarinu w tokijskim metrze. W ataku zginęło 13 osób a tysiące uległo zatruciu.

WSPÓŁPRACA CHIN I JAPO- NII

Najważniejsze wydarzenia w lipcu i sierpniu koncentrują się wokół eskalacji konfliktu handlowego zapoczątkowanego przez administrację Donalda Trumpa. Warto zwrócić uwagę na szybki postęp negocjacji pomiędzy Japonią a Chinami, które mają zamiar rozwijać współpracę gospodarczą i polityczną na wielu płaszczyznach.

9 lipca: wizyta sekretarza stanu Mike'a Pompeo w Japonii. Szef dyplomacji Stanów Zjednoczonych przybył do Tokio, gdzie wziął udział w trójstronnych rozmowach z ministrami spraw zagranicznych Japonii i Korei Południowej, dotyczących denuklearyzacji Korei Północnej. Po doniesieniach medialnych odnoszących się do dalszych prac reżimu w Pjongjangu nad rozwojem programu nuklearnego, można było zaobserwować wzrost zaniepokojenia wśród sojuszników Waszyngtonu. Pompeo potwierdził, że głównym celem Stanów Zjednoczonych, tożsamym z dążeniami Japonii i Korei Południowej jest całkowita, weryfikowalna i nieodwracalna denuklearyzacja Korei Północnej.

9 lipca: premier Abe odwołuje wizyty w Europie i na Bliskim Wschodzie. Japoński przywódca nie pojedzie do Europy i na Bliski Wschód. Wizyta została odwołana z powodu powodzi i katastrof naturalnych, które nawiedziły zachodnią Japonię. Premier musiał pozostać w kraju w celu nadzorowania działań kryzysowych i operacji ratunkowych. Abe Shinzō osobiście odwiedził rejony najbardziej dotknięte powodzią i osuwiskami. Plany premiera obejmowały spotkania w Belgii, Francji, Arabii Saudyjskiej i Egipcie.

10 lipca: coraz większa liczba ofiar powodzi w zachodniej Japonii. Ponad 155 osób zmarło w wyniku powodzi i osuwisk ziemi w zachodniej Japonii. Dziesiątki osób pozostaje zaginionych. Ponad 70 000 ratowników próbuje dotrzeć do poszkodowanych uwięzionych w wyniku osuwisk ziemi i podtopień. Ponad dwa miliony osób zostało ewakuowanych z terenów najbardziej zagrożonych. Wśród regionów, które ucierpiały najbardziej znajduje się prefektura Okayama.

17 lipca: podpisanie umowy handlowej pomiędzy Japonią a UE. Po zakończeniu długotrwałego procesu negocjacyjnego doszło do podpisania umowy handlowej pomiędzy Unią Europejską a Japonią. W wyniku porozumienia zostaną zniesione cła, których wartość przekracza miliard euro. Umowa została sygnowana przez przewodniczącego Komisji Europejskiej Jean-Claude'a Junckera, przewodniczącego Rady Donalda Tuska oraz premiera Japonii Abe Shinzō. W przemówieniach europejskich polityków z okazji podpisania dokumentu znalazło się wiele komentarzy zestawiających sukces negocjacji z Japonią z coraz agresywniejszą postawą administracji Donalda Trumpa. Umowa ma wejść w życie w roku 2019. Nadal trwają negocjacje dotyczące standardów ochrony inwestycji i rozstrzygnięcia sporów inwestycyjnych.

22 lipca: japońscy obywatele odwiedzają Kuryle Południowe. Japończycy wysiedleni z Kuryli Południowych oraz ich rodziny mogli odwiedzić groby przodków znajdujące się na spornych wyspach. Grupa 70-ciu osób poleciała na wyspy Kunaszyr i Etorop. Jest to kolejna wizyta zorganizowana w ramach realizacji porozumienia pomiędzy premierem Abe Shinzō a prezydentem Władimirem Putinem w kwietniu 2017 roku.

24 lipca: działania do walki ze starzejącym się społeczeństwem niewystarczające. Zdaniem japońskiej minister spraw wewnętrznych i komunikacji Nody Seiko, działania podjęte przez japoński rząd w walce z problemem starzejącego się społeczeństwa są niewystarczające. Według przewidywań w roku 2040 populacja Japonii skurczy się do 105,69 miliona (obecnie 126,59 miliona). Głównym celem japońskiego rządu powinno być zwiększenie liczby kobiet w japońskim parlamencie i na stanowiskach decyzyjnych. Minister Noda stwierdziła, że większa liczba kobiet pozwoli na skuteczną implementację ustaw zachęcających obywateli do posiadania większej ilości dzieci oraz zwiększających pomoc socjalną dla rodziców.

29 lipca: Japonia rozważa zaproszenie Chin do realizacji wspólnych projektów w Afryce. Japoński rząd przedstawił projekt zaproszenia Chin do współpracy w ramach projektów infrastrukturalnych realizowanych w Afryce. Długofalowym celem projektu ma być zakończenie rywalizacji pomiędzy Tokio a Pekinem w budowaniu wpływów, przy wykorzystaniu pomocy rozwojowej. W ramach przygotowań do październikowej wizyty premiera Abe w Chinach, japońskie MSZ proponuje organizację spotkań roboczych dotyczących projektu wspólnej budowy dróg w krajach Afryki Zachodniej. Rząd w Tokio ma zamiar przeznaczyć 315 milionów USD na budowę czterech tysięcy kilometrów dróg w Burkina Faso, Nigerii oraz Wybrzeżu Kości Słoniowej.

2 sierpnia: powołanie centrum do walki z terroryzmem przed IO 2020 w Tokio. Japoński rząd utworzył specjalne centrum, którego celem ma być zapobieganie atakom terrorystycznym, które mogą zostać zorganizowane podczas nadchodzących Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich w Tokio. Do głównych zadań centrum należeć będzie zbieranie i przetwarzanie informacji z ministerstw i agencji rządowych.

4 sierpnia: japoński rząd gotowy do rozmów z Koreą Północną. Japonia poinformowała Koreę Północną o gotowości do zorganizowania szczytu przywódców obu państw w niedalekiej przyszłości. Propozycja szczytu została złożona przez ministra spraw zagranicznych Japonii Kōno Tarō, podczas rozmowy z jego północnokoreańskim odpowiednikiem Ri Yong Ho w kularach szczytu ASEAN w Singapurze. Według doniesień Japonia jest gotowa na przekazanie pomocy rozwojowej dla Pjongjangu jeżeli dojdzie do normalizacji stosunków dwustronnych. Premier Abe Shinzō dąży do rozpoczęcia rozmów z Koreą Północną po czerwcowym spotkaniu Kim Dzong Una z Donaldem Trumpem. Japońska administracja zabiega o zorganizowanie spotkania premiera Abe z Kimem podczas wrześniowego Wschodniego Forum Gospodarczego we Władywostoku.

10 sierpnia: Ishiba Shigeru wystartuje w wyborach na lidera PLD. Jeden z najsilniejszych weteranów Partii Liberalno-Demokratycznej potwierdził start

w wyborach na lidera ugrupowania. Ishiba mówi o konieczności opracowania nowej, szerokiej strategii, która przygotuje Japonię do rozwiązania najistotniejszych problemów takich jak starzejące się społeczeństwo, zagrożenia bezpieczeństwa regionalnego, rosnące nierówności pomiędzy pokoleniami oraz obszarami miejskimi i wiejskimi. Zbieranie poparcia ma się odbywać pod hasłem „uczciwości i sprawiedliwości” oraz walki o odzyskanie zaufania społecznego. Obecny lider Abe Shinzō cieszy się poparciem pięciu z siedmiu frakcji PLD, co zapewnia mu głosy około 70% parlamentarzystów partii rządzącej.

25 sierpnia: ministerstwo obrony wyśle statki powietrzne Ofsprey do prefektury Saga. Gubernator prefektury Saga zaakceptował plan japońskiego Ministerstwa Obrony, dotyczący rozmieszczenia statków powietrznych Osprey na lokalnym lotnisku. Jednostki lotnicze mają patrolować łańcuch wysp Nansei leżących pomiędzy wyspą Kiusiu a Tajwanem. W tym samym celu w marcu tego roku w prefekturze Nagasaki została rozmieszczona jednostka obrony wybrzeża. Na mocy porozumienia prefektura będzie otrzymywać dotacje w wysokości ok. 4,5 miliona USD rocznie przez 20 lat. Ministerstwo Obrony planuje zakup siedemnastu statków powietrznych od Stanów Zjednoczonych do roku 2021.

26 sierpnia: Abe Shinzō potwierdza start w wyborach na przewodniczącego PLD. Urzędujący premier oficjalnie potwierdził start w wyborach na przewodniczącego Partii Liberalno-Demokratycznej. Premier odwołał się do najważniejszych wydarzeń, które czekają jego administrację w kolejnej kadencji takich jak: abdykacja Cesarza Akihito, pierwszy w Japonii szczyt G20 oraz Igrzyska Olimpijskie. W centrum przedwyborczej debaty politycznej znajdzie się z pewnością projekt rewizji japońskiej konstytucji.

28 sierpnia: Powołanie Agencji ds. Imigracji. W kwietniu 2019 roku Japońskie Ministerstwo Sprawiedliwości podniesie status Biura ds. Imigracji w celu przyciągnięcia większej liczby zagranicznych pracowników. Zasoby kadrowe agencji zostaną powiększone o 320-stu dodatkowych pracowników a jej budżet zwiększony o około 27 milionów USD. Utworzenie nowej agencji jest odpowiedzią na coraz większą liczbę zagranicznych rezydentów przebywających w Japonii, która w roku 2017 wyniosła 2,56 miliona.

30 sierpnia: problemy w negocjacjach handlowych pomiędzy Japonią a Stanami Zjednoczonymi. Pomimo dobrych relacji personalnych przywódców Japonii i Stanów Zjednoczonych nie widać przełomu w negocjacjach dotyczących dwustronnej wymiany handlowej. Kolejna tura rozmów nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. Japońskiemu rządowi nie udało się wynegocjować wyłączenia z ceł na stal i aluminium oraz zapobiec groźbie zwiększenia ceł na samochody. Japońscy negocjatorzy nie są skłonni do przyspieszenia procesu podpisania dwustronnego

porozumienia handlowego oraz zmniejszenia limitów exportowych na produkty rolne i wołowina pochodzące ze Stanów Zjednoczonych.

31 sierpnia: Ministerstwo Obrony planuje podwojenie wydatków na system obrony raketowej. Japońskie Ministerstwo Obrony wnioskuje o podwojenie wydatków na system obrony raketowej. W nowej perspektywie budżetowej całkowite wydatki MO mają wzrosnąć do czterdziestu siedmiu miliardów USD. Znaczna część środków ma zostać przeznaczona na zakup systemu obrony naziemnej Aegis oraz systemu przechwytyjącego woda-powietrze SM-3 Block IIA. Japoński rząd planuje również znaczne zwiększenie wydatków w sektorach cyberbezpieczeństwa oraz obrony satelitarnej. W związku ze złagodzeniem napięcia w regionie powiększyło się grono krytyków powiększania budżetu obronnego. W odpowiedzi Ministerstwo Obrony w [raporcie opublikowanym](#) kilka dni przed przedstawieniem projektu budżetu przekonuje, że pomimo rozpoczęcia rozmów pokojowych zagrożenie ze strony Pjongjangu pozostaje wysokie. Korea Północna nadal rozbudowuje bogaty arsenał rakiet średniego zasięgu, który może zagrażać Japonii nawet jeżeli proces negocjacji dotyczących rozbrojenia nuklearnego zakończy się sukcesem. Raport przedstawia również informacje dotyczące aktywności morskiej Chin.

31 sierpnia: minister Asō Tarō z wizytą w Pekinie. Wicepremier Aso, pełniący jednocześnie funkcję ministra finansów wziął udział w rozmowach dotyczących przyszłości relacji handlowych w regionie. Minister wspólnie z chińskimi przedstawicielami wyraził poparcie dla wielostronnego systemu wolnego handlu. Japoński wicepremier nie wspominał o zaostrzającej się wojnie celnej pomiędzy Waszyngtonem a Pekinem, lecz stwierdził, że polityka protekcyjnistyczna nikomu nie pomaga. Stany Zjednoczone podniosły cła na chińskie produkty o łącznej wartości 50-ciu miliardów USD w związku z rozwijającym się sporem dotyczącym chińskiej strategii budowania przewagi w sektorze robotyki oraz polityki wymuszania transferów technologicznych. Ostrożne wypowiedzi ministra Asō wpisują się w retorykę zachodnich przywódców, wspierających wolny handel, lecz unikających wyrażenia poparcia dla chińskiej polityki.

II. JAPONIA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4 lipca: złożenie listów uwierzytelniających przez nowego Ambasadora Japonii w Polsce. Nowy Ambasador Japonii Kawada Tsukasa złożył listy uwierzytelniające na ręce prezydenta Andrzeja Dudy. Japoński ambasador i prezydent rozmawiali na temat dalszego pogłębienia relacji dwustronnych w dziedzinie polityki, gospodarki i kultury w związku z przypadającą w przyszłym roku setną rocznicą nawiązania stosunków dyplomatycznych. Po zakończeniu ceremonii,

ambasador wziął udział w uroczystości złożenia wieńca na Grobie Nieznanego Żołnierza. Ambasador Tsukasa pełnił funkcje m.in. dyrektora Biura ds. Konsularnych w japońskim MSZ, ambasadora Japonii w Algierii oraz ambasadora ds. Okinawy.

6 lipca: wizyta ministra spraw zagranicznych Japonii w Warszawie.

Minister spraw zagranicznych Japonii Kōno Tarō przyjechał do Warszawy gdzie spotkał się z ministrem Jackiem Czaputowiczem. Minister spraw zagranicznych RP wyraził nadzieję na intensyfikację kontaktów gospodarczych oraz współpracy w sektorze energetycznym. Szef polskiego MSZ zwrócił również uwagę na rozwój polsko-japońskiej współpracy naukowej i technologicznej w obszarze czystych technologii węglowych, medycyny, fizyki jądrowej czy zaawansowanych materiałów. Jednym z głównych tematów rozmów były przyszłoroczne obchody stulecia ustanowienia oficjalnych stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Japonią. Podczas spotkania zaprezentowano projekt logo, które będzie wykorzystywane podczas organizowanych z tej okazji w obu krajach wydarzeń kulturalnych. Projekt został opracowany wspólnie przez projektantów z Polski i Japonii. Minister Kōno Tarō zabiegał o wsparcie w celu skłonienia Korei Północnej do przestrzegania rezolucji i sankcji nałożonych przez RB ONZ. Japoński minister spraw zagranicznych ocenił, że relacje gospodarcze z Polską rozwijają się pomysłnie. W Polsce działa ponad 300 firm z kapitałem japońskim, które zatrudniają ponad 40 tys. osób. Szef japońskiego MSZ wziął wcześniej udział w Naradzie Ambasadorów, podczas której wygłosił wykład poświęcony stosunkom polsko-japońskim i wyzwaniom globalnym. W trakcie pobytu w Warszawie Kōno Tarō odwiedził Szkołę Główną Handlową, gdzie w 1984 r. studiował w ramach wymiany z waszyngtońskim uniwersytetem Georgetown. [Dzień wcześniej](#) szef japońskiego MSZ odwiedził Wiedeń gdzie spotkał się z austriacką minister SZ Karin Kneissl. Wizyta w Austrii jest związana z objęciem przez ten kraj prezydencji w Unii Europejskiej oraz obchodów 150-cio lecia nawiązania przyjaźni japońsko-austriackiej.

27 lipca: Ambasador Kawada podczas uroczystości otwarcia fabryki Yagi Poland Factory sp. z o.o. w Polsce. Ambasador Japonii w Warszawie wziął udział w ceremonii otwarcia nowej fabryki firmy Yagi Poland Factory sp. z o.o.. Podczas ceremonii otwarcia towarzyszył mu Prezes Zarządu Yagi Industries Yagi Norihiro, reprezentanci władz samorządowych oraz klientów firmy. Ambasador wyraził nadzieję na dalszy rozwój działalności firmy Yagi oraz przedstawił politykę wsparcia ambasady dla tworzenia przyjaznego środowiska biznesowego. Firma Yagi Poland Factory to spółka zależna japońskiej firmy Yagi Industries CO. LTD założonej w 1914 roku, z siedzibą w mieście Takasaki w prefekturze Gunma. Spółka rozpoczęła działalność w Polsce w 2003 roku, zajmując się produkcją części i akcesoriów do przemysłu samochodowego między innymi: łożysk, piast, elementów sprzęgieł do klimatyzatorów. Firma zatrudnia ponad 170-ciu pracowników.

29-31 lipca: wizyta delegacji Komisji ds. Polityki Zagranicznej Izby Reprezentantów w Polsce. W dniach 29-31 lipca do Polski przyjechali przedstawiciele Komisji ds. Polityki Zagranicznej Izby Reprezentantów Parlamentu Japońskiego. Delegacja została przyjęta przez dyrektora Departamentu Azji i Pacyfiku w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Pawła Milewskiego. Rozmowy w MSZ koncentrowy się wokół relacji dwustronnych oraz sytuacji międzynarodowej, w tym problemu Półwyspu Koreańskiego. Zorganizowano również spotkanie z członkami Polsko-Japońskiej Grupy Parlamentarnej na czele z Przewodniczącą grupy, posłanką Dorotą Arciszewską-Mielewczyk. Rozmowy dotyczyły pogłębienia współpracy międzyparlamentarnej w związku z przypadającą na przyszły rok setną rocznicą nawiązania stosunków dyplomatycznych. Japońska delegacja odwiedziła Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

6-9 sierpnia: Ambasador RP w Japonii uczcił pamięć ofiar bomb atomowych zrzuconych na Hiroszimę i Nagasaki. 6 sierpnia Ambasador Jacek Izydorczyk wziął udział w uroczystościach 73. rocznicy zrzucenia bomby atomowej na Hiroszimę. W uroczystości w Hiroszime wzięło udział około 50 tys. osób, w tym premier Japonii, Shinzo Abe oraz przedstawiciele 85 krajów. Uczestnicy uczcili pamięć ofiar minutą ciszy. 9 sierpnia polski ambasador uczestniczył w ceremonii upamiętniającej zrzucenie bomby atomowej na Nagasaki. W wydarzeniu wziął udział Sekretarz generalny ONZ Antonio Guterres.

7-30 sierpnia: spotkania ambasadora Japonii z polskimi ministrami. W sierpniu Ambasador Kawada Tsukasa odbył szereg spotkań z szefami polskich resortów. 7 sierpnia 2018 pan Kawada złożył pierwszą po objęciu swego urzędu kurtuazyjną wizytę Ministrowi Energii Krzysztofowi Tchórzewskiemu. Tematem rozmów była polsko-japońska współpraca w dziedzinie energetyki, między innymi nowej generacji elektrownie w technologii tzw. czystego węgla. 9 sierpnia Ambasador spotkał się z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Janowi Krzysztofem Ardanowskim. Minister Ardanowski zachęcał do importu wieprzowiny z tych rejonów Polski, gdzie nie występuje Afrykański Pomów Świń. Ambasador obiecał przekazać prośbę japońskiemu ministrowi rolnictwa. 22 sierpnia Ambasador Kawada złożył wizytę kurtuazyjną Minister Edukacji Narodowej Annie Zalewskiej. Tematem rozmowy były obecna sytuacja w edukacji w Japonii i Polsce oraz współpraca dwustronna w tym zakresie. Ambasador spotkał się również z ministrem spraw zagranicznych Jackiem Czaputowiczem. Podczas spotkania rozmawiano m.in. na temat rozwoju relacji polsko-japońskich, w związku z przypadającą w przyszłym roku setną rocznicą nawiązania stosunków dyplomatycznych. Podczas rozmów z Ministrem Infrastruktury Andrzejem Adamczykiem omawiano projekty współpracy dwustronnej w zakresie infrastruktury komunikacyjnej.

31 sierpnia: ambasada Czech w Tokio zaprasza na festiwal czeski w Tokio. Ambasada Czech w Tokio po raz kolejny zaprasza na Czeski Festiwal w Japonii,

który odbędzie się w tokijskiej dzielnicy Harajuku w dniach 28-30 września 2018r. Odwiedzający będą mogli zapoznać się z czeską kulturą, tradycją, muzyką ludową oraz spróbować czeskich produktów spożywczych. Wśród produktów promowanych podczas festiwalu znajdują się kosmetyki, książki, zabawki, biżuteria, produkty z kryształu oraz odzież.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

6 lipca: zbyt mało kobiet na stanowiskach kierowniczych.

W badaniu przeprowadzonym przez Jiji Press zaledwie 5,9% osób zajmujących stanowiska kierownicze w japońskich korporacjach w roku 2018 to kobiety. Pomimo wzrostu o 0,8% w porównaniu z poprzednim badaniem przeprowadzonym rok wcześniej, nie udało się zmobilizować japońskich przedsiębiorstw do obsadzenia kobiet w radach nadzorczych. Dla porównania, podobne badania przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych wskazują na wzrost zatrudnienia kobiet na stanowiskach decyzyjnych do 17,3%.

17 lipca: pozew przeciwko Kobe Steel.

Zarząd Kobe Steel Ltd. oraz czterech członków kierownictwa fabryki usłyszy zarzuty prokuratorskie w związku z oskarżeniami o fałszowanie wyników badań jakości produktów. Zarzuty dotyczą pogwałcenia prawa o równej konkurencji poprzez przedstawianie fałszywych informacji o produktach firmy. Oprócz zarzutów pod adresem kierownictwa, firma będzie również musiała sprostać zagranicznym pozwom przygotowanym przez odbiorców produktów metalowych wykorzystywanych w wielu sektorach.

20 lipca: Japonia, UE i Kanada sprzeciwiają się nałożeniu ceł w sektorze samochodowym. Sojusznicy Stanów Zjednoczonych jednogłośnie skrytykowali propozycję Donalda Trumpa dotyczącą zwiększenia ceł na importowane samochody i części o 25%. Prezydent próbuje uzasadnić podwyżkę zagrożeniem dla bezpieczeństwa narodowego. Aikawa Kazutoshi zastępca szefa misji ambasady Japonii w Waszyngtonie stwierdził, że samochody i części importowane z Japonii nie stanowią zagrożenia dla bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych. Podobne komentarze można było usłyszeć z ust Davida O'Sullivan, ambasadora UE oraz Kirsten Hillman, z ambasady kanadyjskiej. W odpowiedzi na propozycję zwiększenia ceł japoński premier Abe Shinzō ostrzegł Stany Zjednoczone przed potencjalnymi stratami gospodarczymi.

25 lipca: Japonia będzie korzystać wyłącznie z samochodów elektrycznych do roku 2050. Panel ekspertów powołany przez Ministerstwo Przemysłu przedstawił projekt przesunięcia sprzedaży pojazdów w Japonii w kierunku samochodów zasilanych akumulatorami elektrycznymi. Do roku 2050 każdy samochód sprzedawany na terenie Japonii ma być zasilany elektrycznie. Projekt ma na celu

pobudzenie rywalizacji wśród japońskich producentów samochodów oraz szybszą komercjalizację efektów badań. Cel ma zostać osiągnięty poprzez nasilenie współpracy pomiędzy biznesem a ośrodkami badawczymi i akademickimi w kraju. Przedstawiciel koncernu Toyota, który również został zaproszony do udziału w panelu zgłosił zastrzeżenia dotyczące możliwości spadku konkurencyjności japońskich firm w wyniku zbyt szybkiej transformacji w kierunku ekologicznych pojazdów. Podobne projekty zostały wysunięte w Wielkiej Brytanii i Francji, które mają zakończyć sprzedaż samochodów zasilanych benzyną i olejem napędowym do roku 2040.

26 lipca: Toyota planuje podwojenie produkcji w Chinach. Na początku roku 2020 Toyota planuje podwojenie produkcji pojazdów na terytorium Chin. Plany ekspansji są rezultatem rosnącej konkurencji na największym na świecie rynku samochodowym. W zeszłym roku Toyota sprzedała 1,29 miliona pojazdów na terenie ChRL, pozostając w tyle za firmami Volkswagen AG oraz Nissan Motor. Japoński koncern będzie produkować 10 modeli samochodów hybrydowych i elektrycznych, zwiększając jednocześnie lokalną produkcję części i akumulatorów w Chinach.

6 sierpnia: imponujący wzrost zysków SoftBanku. Japoński gigant branży telekomunikacyjnej poinformował o 50-cio krotnym wzroście zysku netto, który osiągnął wartość 2,8 miliarda USD. SoftBank zawdzięcza gwałtowny wzrost w ostatnim kwartale zyskom w głównym funduszu inwestycyjnym, obejmującym udziały platformy handlowej Flipkart oraz dostawcy powierzchni biurowych WeWork. Założyciel SoftBanku Son Masayoshi przedstawił strategię rozwoju holdingu opartą na inwestycjach w nowoczesne gałęzie gospodarki.

10 sierpnia: japońska gospodarka na plusie. W ostatnim kwartale japońska gospodarka zanotowała imponujący wzrost w związku ze zwiększeniem inwestycji w sektorze biznesowym oraz zwiększeniu wydatków konsumenckich. W efekcie w roku 2018 PKB wzrastało średnio o 1,9%, co jest dobrym wynikiem dla gospodarki, która od ponad dwóch dekad zmagają się ze stagnacją. Dane płynące z japońskiego rynku pracy również napawają optymizmem w związku ze wzrostem wynagrodzeń oraz dalszym spadkiem stopy bezrobocia. Największą niewiadomą pozostaje sektor handlu zagranicznego, pozostający w cieniu ceł nałożonych przez administrację Donalda Trumpa.

17 sierpnia: kolejna przeszkoda dla eksportu japońskiej energetyki jądrowej. Firma Bechtel Corp. działająca głównie na terenie Stanów Zjednoczonych wycofuje się z projektu budowy elektrowni atomowej w Wielkiej Brytanii. Informacja to poważny cios dla japońskiej firmy Hitachi Ltd., która odpowiada za realizację projektu. Bechtel uzasadnia porzucenie inwestycji rosnącymi kosztami budowy reaktorów, co doprowadzi do znacznego zmniejszenia zysków. Hitachi Ltd. Nie posiada

wystarczającego doświadczenia i zasobów do samodzielnego ukończenia projektu. Spółka będzie zmuszona znaleźć nowego partnera. Koszt budowy dwóch reaktorów jądrowych na wyspie Anglesey w Walii może osiągnąć 27 miliardów USD. Inwestycja jest wspierana przez japoński rząd w ramach strategii promocji eksportu nuklearnej technologii energetycznej.

22 sierpnia: Chiny i Japonia negocjują wznowienie swapu walutowego. Japonia i Chiny negocjują wznowienie mechanizmu swapu walutowego pomiędzy bankami centralnymi. Mechanizm ma zabezpieczyć partnerów przed negatywnymi skutkami wahań na rynku walutowym. Poprzednie porozumienie walutowe wygasło w roku 2013 w związku z brakiem dialogu politycznego pomiędzy Tokio a Pekinem. Wartość nowego porozumienia ma być dziesięciokrotnie wyższa niż w przeszłości, osiągając poziom 30 miliardów USD. Inicjatywa wznowienia swapu walutowego została zaproponowana przez chińskiego premiera Li Keqiuanga podczas majowej wizyty w Japonii. Decyzja o wznowieniu mechanizmu zostanie potwierdzona najprawdopodobniej podczas spotkania przywódców, które ma się odbyć w październiku.

KOMENTARZ

1. Po czerwcowym spotkaniu Donalda Trumpa z Kim Dzong Unem premier Abe poinstruował dyplomatów o konieczności przygotowania do rozmów z Koreą Północną. W lipcu i sierpniu zarówno minister spraw zagranicznych Kōno Tarō jak i premier przedstawili propozycję rychłego rozpoczęcia dialogu, obejmującą perspektywę wsparcia rozwojowego. O ile kwestia bezpieczeństwa i rozbrojenia nuklearnego będzie negocjowana za pośrednictwem Stanów Zjednoczonych, japoński rząd musi utworzyć bezpośredni kanał dyplomatyczny w celu rozwiązania problemu porwanych japońskich obywateli. Jak na razie nie widać zdecydowanej odpowiedzi ani też chęci unormowania relacji dwustronnych ze strony Pjongjangu. Japońska dyplomacja znajduje się w wyjątkowo niekorzystnym położeniu. Jeżeli nie dojdzie do otwarcia bezpośredniego dialogu, władze w Tokio będą musiały zabiegać o pośrednictwo Stanów Zjednoczonych. Nie wygląda jednak na to, że administracja Donalda Trumpa będzie skłonna do utrudnienia procesu negocjacyjnego w celu rozwiązania historycznego sporu sojusznika.

2. Polepszenie w relacjach chińsko-japońskich przekłada się również na rozwój współpracy gospodarczej. W lipcu i sierpniu pojawiły się doniesienia o możliwości nawiązania współpracy rozwojowej w Afryce oraz negocjacjach dotyczących wznowienia swapu walutowego. W wyniku ocieplenia relacji japońskie firmy wykazują większą chęć do inwestowania w ChRL. Warto zwrócić uwagę nie tylko na różnorodność proponowanych projektów, lecz również na szybkie tempo w jakim postępują negocjacje. Kluczowym wydarzeniem ostatnich miesięcy

wydaje się być wizyta japońskiego ministra finansów Asō Tarō w Pekinie. Przebieg spotkania oraz pytania zadawane podczas konferencji prasowej wyraźnie wskazują na próbę wykorzystania dialogu chińsko-japońskiego do podważenia polityki handlowej prezydenta Trumpa. Pomimo produktywnych rozmów z chińskimi władzami, wicepremier Asō oraz inni przedstawiciele japońskiej dyplomacji muszą zachować szczególną ostrożność by nie urazić Waszyngtonu, który pozostaje kluczowym sojusznikiem strategicznym Tokio.

3. Pomimo złagodzenia napięcia w regionie po spotkaniu Donalda Trumpa z Kim Dzong Unem oraz ociepleniu relacji z Chinami, japoński rząd nadal zwiększa wydatki zbrojeniowe oraz rozbudowuje system ochrony wybrzeży. Jeżeli wniosek o zwiększenie wydatków na obronę w roku 2019 zostanie zaakceptowany, będzie to już siódme za kadencji premiera Abe powiększenie budżetu obronnego. Polityka dozbrojenia jest częściowo uzasadniona komunikatami rządowymi, dotyczącymi utrzymującego się zagrożenia ze strony Korei Północnej oraz doniesieniami o aktywności chińskich jednostek w pobliżu spornych wód terytorialnych. Zwiększenie zamówień na uzbrojenie pochodzące głównie ze Stanów Zjednoczonych w znacznym stopniu wspiera relacje sojusznicze. Jak narazie zwiększenie zakupów nie skutkuje preferencyjnym traktowaniem Japonii w polityce handlowej Waszyngtonu. Zwiększanie możliwości obronnych wydaje się być również naturalną odpowiedzią na działania administracji Donalda Trumpa, który zapowiedział zmniejszenie obecności amerykańskiej armii w regionie Azji i Pacyfiku, czego wyraźnym sygnałem była czerwcową zapowiedź zaprzestania wspólnych manewrów wojskowych z Koreą Południową oraz wycofania wojsk z Półwyspu Koreańskiego. Wygląda również na to, że japońskie Ministerstwo Obrony wykorzystuje kryzysową sytuację w Ministerstwie Finansów, które nie otrząsnęło się jeszcze po skandalu związanym z manipulacją dokumentami dotyczącymi sprawy Kake oraz oskarżeń o molestowanie seksualne czołowych biurokratów MF. W przeszłości to właśnie Ministerstwo Finansów, które dba o kondycję japońskiego budżetu, ograniczało ambicje budżetowe Ministerstwa Obrony.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

